

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

1. Статут и предмет на дейност

„Градус“ АД гр. Стара Загора е учредено на 28 ноември 2017 г.
Адрес на управление: гр. Стара Загора, кв. „Индустиален“, Птицекланица „Градус“
Булстат: 204882907

1.1 Собственост и управление

„Градус“ АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.
Акционери на Дружеството към 31.12.2019г. са:

- Лука Ангелов Ангелов 40,72% от капитала
- Иван Ангелов Ангелов 20,65% от капитала
- Ангел Иванов Ангелов 20,65% от капитала
- Юридически лица 15,72% от капитала
- Индивидуални акционери 2,26% от капитала

Органи на управление на Дружеството

- Общо събрание на акционерите
- Съвет на директорите

Съветът на директорите:

Към 31.12.2019 г., съветът на директорите се състои от трима (3) членове в състав:

Лука Ангелов Ангелов – Председател на Съвета на директорите на „Градус“ АД
Иван Ангелов Ангелов – Член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор на „Градус“ АД
Георги Александров Бабев - Член на Съвета на директорите на „Градус“ АД

Одитен комитет:

Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица, натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане на дружеството.

Одитният комитет е в състав:

- Добри Светлозаров Симеонов – Председател на Одитния комитет;
- Петя Радославова Панова – член на Одитния комитет;
- Георги Александров Бабев – член на Одитния комитет.

2. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския Съюз (ЕС). Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване принципа на действащото предприятие, текущото начисляване и историческата цена, с изключение на имоти, съоръжения, машини и оборудване, които се отчитат по модела на преоценената стойност в МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ и инвестиционни имоти, които се отчитат по справедлива стойност според МСС 40 „Инвестиционни имоти“.

Функционална валута и валута на представяне

Съгласно изискванията на българското законодателство, Групата води счетоводство и изготвя консолидирания си финансов отчети в националната парична единица на Република България - български лев, който от 1 януари 1999 е с фиксиран курс към еврото в съотношение 1 евро = 1.95583 лева.

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен в хиляди лева (хил. лв.).

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

2. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет (Продължение)

Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година (период). Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Изключение от това правило е описано в „Ефекти от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг“.

3. Значими счетоводни политики

(а) Сделки в чуждестранна валута

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние. Печалба или загуба от курсови разлики, произтичащи от парични позиции, е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута превалутуирана по курса в края на периода.

Непарични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност. Непарични активи и пасиви в чуждестранна валута, които се оценяват по историческа цена, се превалутират във функционалната валута по курса на датата на сделката. Курсови разлики, възникващи от превалутирането във функционалната валута се отчитат в печалби и загуби, освен разлики, възникващи от превалутирането във функционалната валута на капиталови инструменти на разположение за продажба, или отговарящи на условията хеджинги на паричен поток, които се признават в друг всеобхватен доход (ако има такива).

(б) Имоти, машини, съоръжения и оборудване

(i) Признаване и оценка

Първоначално признаване

Имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва разходите, пряко свързани с придобиването на актива. Цената на придобиване включва покупната цена, включително мита и невъзстановими данъци върху покупката, както и всички други разходи, пряко отнасящи се до привеждане на актива до местоположение и състояние необходими за неговата експлоатация по начина предвиден от ръководството. Стойността на активите придобити по стопански начин включва направените разходи за материали, директно вложен труд и съответната пропорционална част от непреките производствени разходи; разходите пряко отнасящи се до привеждане на актива до местоположение и състояние необходими за неговата експлоатация; първоначална приблизителна оценка на разходите за демонтаж и преместване на актива и за възстановяване на площадката, на която е разположен актива и капитализирани разходи за лихви. Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване. Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно.

Последваща оценка

Дълготрайните материални активи след тяхното първоначално придобиване се отчитат по модела на преоценената стойност по МСС 16. Справедливата стойност на дълготрайните материални активи се определя на базата на пазарни доказателства, представени в доклад, изготвен от одобрен лицензиран оценител. Преоценка се предвижда да се извършва на всеки 3 години. Когато справедливата стойност се промени значително за по-кратък период от време, преоценката може да се прави по-често, за да се гарантира, че тяхната балансова стойност съответната отчетна дата не се различава съществено от справедливата им стойност. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от Групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Групата очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към “други доходи от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход. Когато преоценените активи се продадат или отпишат по друга причина, сумите, включени в преоценен резерв, се рекласифицират в неразпределена печалба или загуба.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(б) Имоти, машини, съоръжения и оборудване (Продължение)

(ii) Последващи разходи

Възникнали последващи разходи, за да се подмени част от актив от имотите, машините, съоръженията и оборудването, се капитализират в балансовата стойност на съответния актив, само когато е вероятно предприятието да получи в бъдеще икономически ползи, свързани с тази част от актива и разходите могат да бъдат оценени надеждно. Текущи ремонти и поддръжка се признават като разход при възникването им.

(iii) Амортизация

Имоти, машини, съоръжения и оборудване се амортизират от датата, на която са инсталирани и са готови за употреба, или за придобитите по стопански начин, от датата на която актива е завършен и е готов за употреба. Амортизацията се признава до размера на първоначалната стойност на актива минус очакваната остатъчна стойност на актива на база линейния метод въз основа на очаквания полезен живот на всеки един компонент от имоти, машини, съоръжения и оборудване. Амортизацията се отчита в печалби и загуби, освен ако не се включва в отчетната стойност на друг актив. Амортизация на придобити активи при условията на лизинг се начислява за по-късия измежду срока на договора и техния полезен живот, освен в случаите, когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора. Земята не се амортизира.

Приетите амортизационни норми са както следва:

	2019 годишна аморт. норма в %	2018 годишна аморт. норма в %
Сгради и съоръжения	1.5	1.5
Машини и оборудване	8	8
Транспортни средства	10	10
Компютърно оборудване	33.3	33.3
Стопански инвентар	10	10
Други дълготрайни активи	4 – 10	4 – 10

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности (ако не са незначителни) се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на консолидирания финансов отчет.

(в) Нематериални активи

(i) Репутация

Репутацията представлява надвишаването на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Групата в нетните разграничими активи на придобитото дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията).

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние в Групата на “нематериалните активи”.

В консолидирания финансов отчет първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки. Репутацията не се амортизира.

(ii) Нематериални активи, различни от репутация

Нематериалните активи представляват търговски марки, лицензи, софтуер и други нематериални активи. Нематериалните активи, придобити от дъщерните Дружества, имащи ограничен полезен живот, са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход за амортизации в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(в) Нематериални активи (Продължение)

Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от Групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което Групата очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към “други доходи от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

(iii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи, включително разходи за вътрешно генерирани репутация и търговски марки, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

(iv) Амортизация

Нематериалните активи, различни от репутация и търговски марки, се амортизират на база линейния метод в печалби и загуби въз основа на очаквания срок на полезния им живот от датата, на която са готови за употреба.

	2019	2018
	годишна аморт. норма в %	годишна аморт. норма в %
Права върху интелектуална собственост	15	15
Права върху индустриална собственост	15	15
Други нематериални активи	6,67 - 33,3	6,67 - 33,3

Методите на амортизация, полезния живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансов отчет.

(г) Инвестиции

Дългосрочните инвестиции, представляващи инвестиции във финансови инструменти, са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване, която представлява:

- справедливата стойност на възнаграждението, което е платено за придобиване на дялове и/или
- стойността на внесените паричен дружествен дял и/или
- стойността на апортираните дялове срещу издадените акции, която стойност е определена от назначени от съда оценители, вкл. преките разходи по придобиването на инвестицията, намалена със загубите от обезценка.

Притежаваните от Групата инвестиции във финансови инструменти подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия и индикатори за обезценка, същата се изчислява като разлика при съпоставянето на балансовата стойност спрямо възстановимата стойност на инвестицията и тя се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Тези инвестиции не се търгуват на фондовата борса. Това обстоятелство не дава възможност да се осигурят котировки на пазарни цени на активен пазар, които да изразяват достатъчно достоверно справедливата стойност на тези акции.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях, на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите.

(д) Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти са имоти държани за отдаване под наем и/или за капиталово натрупване. Инвестиционните имоти първоначално се признават по цена на придобиване, заедно с всички свързани разходи. При последващо оценяване се прилага модела на справедливата стойност според МСС 40 „Инвестиционни имоти“. Печалби или загуби, възникващи от промяна в справедливата стойност се включват в печалбата или загубата в периода в който възникват.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(д) Инвестиционни имоти (Продължение)

Инвестиционен имот се отписва при продажба или когато не се използва или не се очакват бъдещи икономически ползи от продажбата му. Всяка печалба или загуба от отписването на имота се признава в печалбата или загубата за текущия период. Те се посочват нетно, към статията “други доходи от дейността, нетно” в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Трансфер от и към “инвестиционни имоти” се прави, когато има промяна във функционалното предназначение и употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход.

(е) Материални запаси

Материалните запаси се отчитат по по-ниската от тяхната себестойност и нетна реализуема стойност. Себестойността на материалните запаси се отчита на принципа на средно претеглена цена за материали и незавършено производство, и включва разходи за придобиване на материалните запаси, разходите за производство или преработка, както и всички други разходи отнасящи се до привеждането на материалните запаси до тяхното текущо местоположение и състояние. В случая на произведена продукция, себестойността също така включва разходи за труд, социални осигуровки и разходи за амортизация и други общопроизводствени разходи, разпределени на база нормален производствен капацитет.

Нетната реализуема стойност представлява предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително оценените разходи по завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

Предприятието признава биологичен актив или земеделска продукция, когато и само когато:

- а) предприятието контролира актива в резултат от предишно събитие;
- б) вероятно е предприятието да получи бъдещи икономически ползи, свързани с актива и
- в) справедливата стойност или себестойността на актива може да бъде надеждно определена.

Биологичният актив се оценява при първоначалното признаване и към датата на всеки баланс по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба.

Печалба или загуба, възникнали при първоначалното признаване на биологичния актив по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба и от промяна на справедливата стойност, намалена с разходите за продажба на биологичния актив, се включват в печалбата или загубата за периода, в който са възникнали.

Безвъзмездните средства, предоставени от държавата свързани с биологичен актив се признават в печалбата или загубата единствено, когато стане възможно получаването на тези безвъзмездни средства.

(ж) Обезценка на нефинансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Групата, различни от материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. Загуба от обезценка се признава в случай че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби. Загуби от обезценка признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално.

Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(з) Търговски и други вземания

Търговските вземания представляват безусловно право на Групата да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти.

Първоначално оценяване

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойност, освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на длъжника.

Последващо оценяване

Групата държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

Обезценка

Групата прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО 9. Очакваната кредитна загуба от вземанията се представя в „Обезценка на активи“ в отчета за всеобхватния доход.

(и) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Групата съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита.

Последващо оценяване

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици се представят брутно, с включен ДДС (20%);
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се представя на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на Групата за съответния период (месец).

(й) Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

Финансови активи

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират в три групи, според които те впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доход и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Групата първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. Изключение са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Групата се е ангажирала да закупи или продаде актива.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(й) Финансови инструменти (Продължение)

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на Групата за неговото управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата (СПГЛ)" по неиздължената сума на главницата. За целта се извършва анализ чрез тест на СПГЛ на нивото на инструмента.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи отразява начина, по който Групата управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци са резултат от събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи, или и двете.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи са класифицирани в четири категории:

- Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход с "рециклиране" на кумулативните печалби или загуби (дългови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход без "рециклиране" на кумулативните печалби и загуби (капиталови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата (дългови и капиталови инструменти).

Класификационни групи

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Групата оценява финансовите активи по амортизирана стойност, когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и
- условията на договора за финансовия актив поражда парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент. Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Групата включват: парични средства и еквиваленти в банки, търговски вземания, заеми към свързани лица и заеми към трети лица.

Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (дългови или капиталови инструменти)

Групата няма такива активи.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Групата няма такива активи.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва от отчета за финансовото състояние на Групата, когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Групата е поело задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което: или а) Групата е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или б) Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазило контрола върху него.

Когато Групата е прехвърлила правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпила в споразумение за прехвърляне, тя прави оценка на това дали и до каква степен е запазила рисковете и ползите от собствеността. Когато Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Групата признава и свързаното с това задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Групата е запазила.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(й) Финансови инструменти (Продължение)

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от: първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Групата да изплати.

Очаквана кредитна загуба от финансови активи

Групата признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Групата очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

За изчислението на очакваните кредитни загуби по предоставени заеми на свързани и трети лица и паричните средства и еквиваленти в банки, Групата прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Групата прилага "тристепенен" модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент.

Очакваните кредитни загуби се признават на две фази:

а. Финансов актив, който не е кредитно обезценен при първоначалното му възникване/придобиване, се класифицира във фаза 1. От първоначалното му признаване неговият кредитен риск и качества са обект на непрекъснато наблюдение и анализи. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани във Фаза 1, се определят на база на очакваните кредитни загуби, които са резултат от възможни събития на неизпълнение, които биха могли да настъпят в рамките на следващите 12 месеца от живота на съответния актив (12-месечни очаквани кредитни загуби за инструмента).

б. В случаите, когато след първоначалното признаване на финансов актив, кредитният му риск нарасне значително и в резултат от това неговите качества се влошат, той се класифицира във фаза 2.

Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани във фаза 2 се определят за целия оставащ живот (срок) на съответния актив (очаквани кредитни загуби за целия живот на инструмента).

Ръководството на Групата е разработило политика и комплекс от критерии за анализ, установяване и оценка настъпване на състояние на „значително нарастване на кредитния риск“.

В случаите, когато кредитният риск на финансов актив нарасне до ниво, което индикира, че има настъпило събитие на неизпълнение, финансовият актив се счита за обезценен и той се класифицира във фаза 3. На този етап се установяват и изчисляват понесените загуби по съответния актив за целия му оставащ живот (срок). Групата коригира очакваните кредитни загуби, определени на база исторически данни, с прогнозни макроикономически показатели, за които е установено, че има корелация и се очаква да окажат влияние върху размера на очакваните кредитни загуби в бъдеще.

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на търговските вземания, активите по договори с клиенти и лизингови вземания Групата прилага опростен подход за изчисление на очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход тя признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата.

Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и привлечени средства, търговски и други задължения.

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и търговски и други задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Финансовите пасиви на Групата включват търговски и други задължения, заеми, задължения по лизинг и други привлечени средства.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(й) Финансови инструменти (Продължение)

Класификационни групи

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Групата няма такива пасиви.

Получени заеми и други привлечени средства

След първоначалното им признаване, Групата оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход, когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като "финансов разход" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход .

Компенсиране на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и в отчета за финансовото състояние се отразява нетната сума, ако съществува приложимо законно право за компенсиране на признатите суми и ако е налице намерение за уреждане на нетна основа, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

Това изискване произтича от идеята на реалната стопанска същност на отношенията на Групата с даден контрагент, че при едновременното съществуване на тези две изисквания очакваният фактически бъдещ паричен поток и ползи от тези разчети за предприятието е нетният поток, т.е. нетната сума отразява реалното право или задължение на Групата от тези финансови инструменти - при всички обстоятелства да получи или плати единствено и само нетната сума. Ако не са налице едновременно и двете условия се приема, че правата и задълженията на Групата по повод тези насрещни разчети (финансови инструменти) не се изчерпват при всички ситуации само и единствено с получаването или плащането на нетната сума.

Политиката за нетирането е свързана и с оценката, представянето и управлението на реалния кредитен и ликвиден риск, свързан с тези насрещни разчети.

Критериите, които се прилагат за установяване на "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" са:

да не зависи от бъдещо събитие, т.е. да не е приложимо само при настъпване на някакво бъдещо събитие; да бъде възможно за упражняване и защитимо с правни способности в хода на (кумулятивно):

- обичайната дейност,
- в случай на неизпълнение/просрочие, и
- в случай на неплатежоспособност или несъстоятелност.

Приложимостта на критериите се оценява спрямо изискванията на българското законодателство и установените договорености между страните. Условието за "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" винаги и задължително се оценява заедно с второ условие - за "задължително намерение за уреждане на тези разчети на нетна база".

(к) Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се представят първоначално по цена на придобиване, която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други предоставени ресурси последващо се оценяват и представят в отчета за финансово състояние по амортизирана стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход като финансови приходи или разходи през периода на амортизация.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(к) Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси (Продължение)

Приходите от лихви се признават в съответствие с фазата, в който е класифициран съответният заем или друго вземане по предоставен финансов ресурс на база метода на ефективния лихвен процент.

(л) Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения в отчета за финансово състояние се представят по цена на придобиване, която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност на база сегашната им стойност при дисконтова норма, присъща за Групата, а последващо – по амортизирана стойност.

(м) Доходи на персонала

(i) Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски в България. Задълженията за превеждане на вноски по плановете за пенсиониране с дефинирани вноски, се признават като разходи за персонала в печалби и загуби текущо. Вноските по план с дефинирани вноски, които са дължими повече от 12 месеца след края на периода на предоставяне на услугите от служителите, се дисконтират до настоящата им стойност.

(ii) Планове с дефинирани доходи

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Групата за планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди; и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Групата има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на Труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на 2 месечни брутни работни заплати. В случай, че работникът или служителят има натрупан стаж от 10 и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на 6 месечни брутни работни заплати. Към датата на отчета ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици.

(iii) Доходи при прекратяване

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Групата се е ангажирала ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване, в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане са признати като разход, ако Групата е отправило официално предложение за доброволно прекратяване, и е вероятно, че офертата ще бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако обезщетения се дължат за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

(iv) Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и са отчетени като разход когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Групата има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(н) Провизии

Провизия се признава в случаите, когато Групата в резултат от минали събития има правно или конструктивно задължение, което е надеждно измеримо, и е вероятно погасяването му да се осъществи за сметка на изходящ поток от икономически ползи. Провизиите се определят чрез дисконтиране на очаквани бъдещи парични потоци с лихвен процент преди данъци, който отразява текущата пазарна стойност на парите във времето и рисковете, специфични за задължението. Олихвяването на дисконтираната стойност се признава като финансов разход.

Обременяващи договори

Провизия за обременяващи договори се признава, когато очакваните ползи за Групата от договора са по-ниски от неизбежните разходи за изпълнение на задълженията по договора. Тази провизия се оценява по настоящата стойност на по-ниското от очакваните разходи за прекратяване на договора и очакваните нетни разходи за продължаване на договора. Преди установяване на провизията, Групата признава загуба от обезценка на активи, свързани с този договор.

(о) Приходи

Признаване на приходи по договори с клиенти

Обичайните приходи на Групата са от следните дейности: продажба на продукция, стоки и услуги. Приходите в Групата се признават, когато контролът върху обещаните в договора с клиента стоки и/или услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез прехвърляне на обещаните стоки и/или предоставяне на обещаните услуги.

Оценка на договор с клиент

Договор с клиент е налице, когато:

- Страните са одобрили договора;
- Правата на всяка една от страните могат да се идентифицират;
- Условиата за плащане могат да се идентифицират;
- Договорът има търговско съдържание;
- Събирането на възнаграждението е вероятно след като стоките и услугите са прехвърлени.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (пасив по договор) в отчета за финансовото състояние, докато всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени и Групата изпълни задълженията си за изпълнение. При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Групата прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един. Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими или на поредица от разграничими стоки и услуги, които по същество са еднакви, се отчита като едно задължение за изпълнение. Групата признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор.

Измерване на приходите по договори с клиенти

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката. Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което групата очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката, Групата взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики, вкл. влиянието на променливи възнаграждения, наличието на съществен финансов компонент, непарични възнаграждения и възнаграждения, дължими на клиента. При договори с повече от едно задължение за изпълнение цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение на база индивидуалните продажни цени на всяка стока и услуга.

Промяната в обхвата и цената на договора се отчита като отделен договор или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на стоки и услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена.

Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Приходите, генерирани в Групата, са основно от продажба на продукция, стоки и услуги. Като цяло Групата е достигнала до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите, тъй като обичайно Групата контролира стоките и услугите преди да ги прехвърли към клиента.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(о) Приходи (Продължение)

Приходи от продажби на стоки

При продажба контролът върху стоката се прехвърля към клиента в точно определен *времеви момент*, което обичайно е при предаването на стоката в обект на клиента.

Приходи от продажби на услуги

Предоставяните от Групата услуги включват транспортни услуги и наем. Контролът върху услугите се прехвърля в периода от времето при тяхното предоставяне. Приходите от продажби се признават в течение на времето чрез измерване на степента на изпълнение на задълженията на Групата (етап на завършеност). За измерването етапа на завършеност Групата използва линейния метод. Оценките за приходите, разходите и етапа на завършеност се преразглеждат, ако обстоятелствата се променят. Всяко последващо увеличение или намаление на очакваните приходи и разходи се отразява в печалбата или загубата в периода, в който обстоятелствата, довели до преразглеждането, станат известни на ръководството.

Цена на сделката и условия за плащане

Цената на сделката обичайно включва фиксирана продажна цена, съгласно обща или клиентска ценова листа и различни форми на променливо възнаграждение. При определяне на цената на сделката се вземат предвид и суми, дължими на клиента, непарични възнаграждения и наличието на съществен финансов компонент.

Променливо възнаграждение

Променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размера на признатите кумулативно приходи. Формите на променливо възнаграждение включват: ценови отстъпки, работи, бонус оборот, логистичен бонус, маркетинг бонус. Предоставените отстъпки, работи и бонуси се компенсират срещу дължимите от клиента суми.

Съществен финансов компонент

Групата е направила анализ и е определила, че продължителността на срока между момента, в който клиентът плаща за обещаните стоки и услуги, и момента на прехвърляне на контрола върху тези стоки и услуги е в рамките на дванадесет месеца и договореното възнаграждение няма съществен компонент на финансиране. Събраните авансово плащания от клиента се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти.

(п) Лизинг

Счетоводна политика приложима от 01.01.2019г.

Групата като лизингополучател

Оценка за признаване на лизинг

Даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

Първоначално признаване и оценяване

На датата на стартиране на лизинга (датата, на която базовият актив е на разположение за ползване), Групата признава актив с „право на ползване“ и задължение по лизинг.

Цената на придобиване на актива с право на ползване включва:

- размерът на първоначалната оценка на задължението по лизинг;
- лизингови плащания, извършени към или преди началната дата, намалени с получените стимули по лизинговия договор;
- първоначалните преки разходи на лизингополучателя;
- провизии за разходи свързани с демонтиране и преместване на актива.

Групата амортизира активите с право на ползване на линейна база за по-краткия период от техния полезен живот и срока на лизинговия договор.

Активите с право на ползване се представят към Имоти, машини и оборудване в отчета за финансовото състояние, а тяхната амортизация – към Разходи за амортизация в отчета за всеобхватния доход.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(п) Лизинг (Продължение)

Задължението по лизинг включва нетната настояща стойност на следните лизингови плащания:

- фиксирани плащания, намалени с подлежащите на плащане лизингови стимули;
- променливи лизингови плащания, зависещи от индекси или проценти;
- цената за упражняване на опцията за покупка, ако е достатъчно сигурно, че Групата ще ползва тази опция;
- плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор;
- гаранции за остатъчна стойност.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в договора, ако той може да бъде непосредствено определен или с диференциалния лихвен процент на Групата, отразяващ лихвения процент, който би бил приложим при заемане на финансови средства за сходен период от време, при сходно обезпечение, и в сходна икономическа среда.

Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихва) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница). Финансовите разходи се начисляват в отчета за всеобхватния доход през периода на лизинга на периодична база, така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение.

Последващо оценяване

Групата е избрала да прилага модела на цената на придобиване за всички свои активи с право на ползване. Те се представят по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация, загуби от обезценка и корекциите, вследствие на преоценки и корекции на задължението по лизинг.

Групата оценява последващо задължението по лизинг като:

- увеличава балансовата стойност, за да отрази начислената лихва;
- намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания;
- преоценява балансовата стойност на задълженията, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор.

Отчитане на преоценки и изменения на лизинговия договор

В резултат на преоценка, лизингополучателят признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Ако балансовата стойност на актива е по-ниска, остатъчната сума на преоценката се признава в печалбата или загубата.

Лизингополучателят отчита изменение на лизинговия договор като отделен лизинг, ако:

- изменението увеличава обхвата на лизинговия договор, като добавя ново „право на ползване“ на един или повече допълнителни базови активи; и
- възнаградението по лизинговия договор се увеличава със сума, съизмерима със самостоятелната цена за увеличението в обхвата и евентуални корекции, отразяващи обстоятелства по конкретния договор. Плащанията във връзка с краткосрочни лизингови договори и договори, по които базовият актив е с ниска стойност, както и променливите лизингови плащания, които не са включени в оценката на задължението по лизинг се признават директно като текущи разходи в отчета за всеобхватния доход на база линеен метод за периода на лизинга.

Групата като лизингодател

МСФО 16 не променя съществено счетоводното отчитане на лизинга за лизингодателите. Те продължават да класифицират всеки лизингов договор като финансов или оперативен, прилагайки на практика правила аналогични на тези в МСС 17, които са по същество прехвърлени в новия МСФО 16.

Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2018 г

Лизинговите договори, по силата на които на Групата се прехвърлят всички значими рискове и изгоди от собствеността, се класифицират като финансов лизинг. При първоначално признаване наестите активи се отчитат по по-ниската от справедлива стойност и настояща стойност на минималните лизингови плащания. След първоначално признаване, активът се отчита според счетоводната политика, приложима за съответния актив.

Различни от тези лизингови договори са договори за оперативен лизинг и те не се признават в отчета за финансовото състояние на Групата.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(р) Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи от лихви по вземания и нетна печалба от курсови разлики.

Финансовите приходи се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход.

Приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на финансовите активи във фаза 1 и 2. За финансови активи във фаза 3 приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху тяхната амортизирана стойност (т.е. брутната балансова стойност, коригирана с очаквани кредитни загуби).

Печалби и загуби от валутни курсови разлики се отчитат на нетна база или като финансови приходи, или като финансови разходи, в зависимост дали валутните курсови разлики представляват нетна печалба или нетна загуба.

Финансовите разходи включват разходи за лихви по заеми и разходи в резултат на увеличение на задължението, следствие на приближаване с един период на датата, определена за реализиране за провизии. Разходи по заеми, които не могат да се отнесат пряко към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, се признават в печалби и загуби като се използва методът на ефективния лихвен процент.

(с) Данък върху печалбата

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за годината, прилагайки данъчните ставки влезли в сила или по същество въведени към отчетната дата и всички корекции за дължими данъци за предходни години. Текущите данъчни задължения включват също всяко данъчно задължение възникващо от декларирането на дивиденди.

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, използвани за целите на изготвянето на финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци върху печалбата наложени от едни и същи данъчни власти.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и намаляеми временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

При определянето на текущия и отсрочения данък Дружеството взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Дружеството смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Дружеството да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода когато такова определяне бъде направено.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(г) Ефекти от първоначално прилагане на МСФО 16

МСФО 16 „Лизинг“, приет от ЕС на 31 октомври 2017, в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2019, предоставя подробен модел за идентифициране на лизинговите договори и тяхното третиране във финансовите отчети, както за лизингодателите, така и за лизингополучателите. МСФО 16 заменя МСС 17 „Лизинг“ и свързаните тълкувания: КРМСФО 4 „Определяне дали даден договор съдържа лизинг“, ПКР 15 „Оперативен лизинг - стимули“ и ПКР 27 „Оценка на съдържанието на сделките в правната форма на лизинговия договор“. МСФО 16 преустановява разграничението между оперативен и финансов лизинг в счетоводството на лизингополучателя и изисква признаване на активи с право на ползване и задължения по всички лизингови договори на лизингополучателите. Изискванията за счетоводно отчитане при лизингодателя по същество са непроменени. Целта на стандарта е да улесни съпоставимостта на финансовите отчети и да предостави информация на потребителите за рисковете, свързани с лизинговите договори.

Групата е избрала модифицирания ретроспективен подход при първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг. Съгласно този подход, сравнителната информация за 2018г. не е преизчислена. Вместо това кумулативният ефект от първоначалното прилагане на стандарта е признат като корекция на началното салдо на неразпределената печалба към 01.01.2019г. На датата на първоначално прилагане Групата е признала задължения по лизинг съгласно МСФО 16 равни на сегашната стойност на всички неплатени лизингови плащания дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, или с диференциалния лихвен процент на лизингополучателя.

Среднопретегленият диференциален лихвен процент приложен при първоначалното признаване на задълженията по лизинг към 01.01.2019г. е 1.3 %.

По отношение на лизинговите договори, класифицирани като финансов лизинг съгласно МСС 17, балансовата стойност на актива с право на ползване и пасива по лизинга към датата на първоначалното прилагане на МСФО 16 е балансовата стойност на актива и пасива по лизинга, измерена непосредствено преди тази дата съгласно МСС 17.

Групата е приложила следните облекчения при първоначалното прилагане на МСФО 16:

- Лизинги на активи с ниска стойност и лизингови договори със срок до 12 месеца са изключени от обхвата;
- Стойността на активите с право на ползване са приравнени на задълженията по лизинг, след корекция за предплатени/начислени лизингови плащания, признати в отчета за финансовото състояние непосредствено преди датата на първоначално прилагане;
- Всички лизингови договори съществуващи към 01.01.2019 съгласно МСС 17 са признати като лизинги съгласно МСФО 16;
- Групата е приложила МСФО 16 за портфейли от лизингови договори със сходни характеристики, когато ефектът върху финансовите отчети не се различава съществено от прилагането му по отношение на индивидуалните лизингови договори в рамките на този портфейл;
- Групата е направила оценка дали лизинговите договори са обременяващи съгласно МСС 37 „Провизии, условни пасиви и условни активи“, непосредствено преди датата на първоначалното прилагане като алтернатива на провеждането на преглед за обезценка на активите с право на ползване съгласно МСС 36 „Обезценка на активи“;
- Първоначалните преки разходи са изключени при признаването на активи с право на ползване;
- Групата се е възползвала от натрупания последващ опит и информация при определянето на срока на лизинговите договори във връзка с упражняване на опции за удължаване/прекратяване на лизинга.

В таблицата по-долу е представено равнието на общите ангажименти по договори за оперативен лизинг към 31.12.2018 до задълженията по лизинг, признати във финансовия отчет към 01.01.2019:

	BGN'000
Задължения по оперативен лизинг преди дисконтиране	332
Ефект от дисконтиране с диференциалния лихвен процент	(10)
Задължения по оперативен лизинг	322
Задължения по финансов лизинг към 31.12.2018	-
Общо задължения по лизинг, признати съгласно МСФО 16 на 01.01.2019	322
<i>в т.ч.</i>	
до една година	74
над една година	248

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(г) Ефекти от първоначално прилагане на МСФО 16 (Продължение)

Кумулативният ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 за всяка отделна статия в отчета за финансовото състояние към 1 януари 2019 г. е представен в таблицата по-долу:

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	31.12.2018 оригинално отчетен	Ефект от прилагане на МСФО 16	01.01.2019 преизчислен
	BGN'000	BGN'000	BGN'000
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и оборудване	177 408	322	177 730
Нематериални активи	53 937	-	55 937
Репутация	20 656	-	20 656
Инвестиционни имоти	7 138	-	7 138
Инвестиции	1	-	1
	259 140	322	259 462
Текущи активи			
Материални запаси	53 607	-	53 607
Вземания от свързани предприятия	6 245	-	6 245
Търговски вземания	28 201	-	28 201
Предоставени заеми	6 777	-	6 777
Други текущи вземания и предплатени разходи	2 433	-	2 433
Парични средства и парични еквиваленти	7 260	-	7 260
	104 523	-	104 523
ОБЩО АКТИВИ	363 663	322	363 985
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен капитал	243 609	-	243 609
Резерви	62 618	-	62 618
Неразпределена печалба	16 666	-	16 666
	322 893	-	322 893
Неконтролиращо участие	1 670	-	1 670
Общо собствен капитал	324 563	-	324 563
ПАСИВИ			
Нетекущи задължения			
Пасиви по отсрочени данъци	14 736	-	14 736
Дългосрочни задължения към персонала	272	-	272
Задължения по лизинг	-	248	248
Разсрочен доход от финансиране	1 593	-	1 593
	16 601	248	16 849
Текущи задължения			
Банкови заеми	11 969	-	11 969
Задължения към свързани предприятия	579	-	579
Търговски задължения	5 778	-	5 778
Задължения по лизинг	-	74	74
Задължения за данъци	1 238	-	1 238
Задължения към персонала и за социално осигуряване	2 137	-	2 137
Други текущи задължения	798	-	798
	22 499	74	22 573
ОБЩО ПАСИВИ	39 100	322	39 422
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ	363 663	322	363 985

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(у) Ключови приблизителни оценки и предположения

Изчисление на очаквани кредитни загуби за предоставени заеми, търговски вземания и активи по договори с клиенти

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (предоставени заеми, вземания и активи по договори с клиенти), е област, която изисква използването на съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например, вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

За прилагането на тези изисквания ръководството на Групата прави редица важни преценки, като:

а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск;

б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби;

в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби,

г) установяване и оценка за корелацията между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тях в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби.

Приблизителни оценки при признаване на приходи от договори с клиенти

При признаване на приходите и изготвяне на годишния финансов отчет ръководството прави различни преценки, приблизителни оценки и предположения, които оказват влияние върху отчетените приходи, разходи, активи и пасиви по договори и съответстващите им оповестявания. Въпреки несигурността по отношение на тези предположения и приблизителни оценки, Групата не очаква да възникнат съществени корекции в балансовата стойност на засегнатите активи и пасиви в бъдеще, и респ. отчетените разходи и приходи.

Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година Групата извършва преглед на състоянието и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, Групата обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност. Материалните запаси, налични в склад, но с изтекъл срок на годност се обезценяват 100%.

Полезен живот на дълготрайни активи

Групата преглежда определения полезен живот на Имоти, машини и съоръжения и на Нематериални активи към края на всеки отчетен период.

Лизингови договори

Прилагането на МСФО 16 изисква ръководството на Групата да прави различни преценки, приблизителни оценки и предположения, които оказват влияние върху отчетените активи с право на ползване и задължения по лизинг. Основните ключови преценки засягат определянето на подходяща дисконтова норма и определянето на срока на лизинговия договор, включително дали е достатъчно сигурно, че опциите за удължаване/прекратяване на срока на договора ще се упражнят. В резултат на несигурността по отношение на тези предположения и приблизителни оценки, е възможно да възникнат съществени корекции в балансовата стойност на засегнатите активи и пасиви в бъдеще, и респ. отчетените разходи и приходи.

Репутация – Тества се за обезценка ежегодно и когато обстоятелствата показват, че нейната стойност може да бъде надценена. Обезценката на репутацията се определя, като се оценява възстановимата стойност на всяка единица генерираща парични потоци (или група единици генериращи парични потоци), за които се отнася репутацията. Когато възстановимата стойност на единицата генерираща парични потоци е по-малка от нейната балансова стойност, се признава загуба от обезценка. Загубите от обезценка, свързани с репутация, не могат да бъдат възстановени в бъдещи периоди.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(у) Ключови приблизителни оценки и предположения (Продължение)

Търговски марки – В края на всяка година Групата извършва преглед за обезценка на търговските марки. Когато възстановимата стойност на търговската марка е по-малка от нейната балансова стойност, се признава загуба от обезценка. Загубите от обезценка, свързани с търговски марки, не могат да бъдат възстановени в бъдещи периоди.

Признаване на данъчни активи – При признаването на отсрочените данъчни активи се оценява вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на всяко от дружествата от Групата да генерира в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби.

(ф) Дъщерни дружества

Това са дружества, включително предприятия, неюридически лица, в които дружеството-майка, пряко или косвено, притежава повече от 50 % от правата на глас в Общото събрание (в акционерния капитал) и/или има правото да назначи повече от 50 % от Съвета на директорите на съответното дружество или по силата на сключено писмено споразумение за контрол между акционерите и може да упражнява контрол върху тяхната финансова и оперативна политика (включително по силата на сключено споразумение за контрол между акционери).

Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата. За тяхната консолидация се прилага методът на пълната консолидация.

(х) Принципи на консолидацията

Консолидация на дъщерни дружества

В консолидирания финансов отчет, отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществени обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно - груповите операции и разчети са напълно елиминирани, включително нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Бизнес комбинации

Групата отчита бизнес комбинациите, използвайки метода на придобиването към датата, на която Групата придобива контрол. Прехвърленото възнаграждение за придобиването се измерва чрез справедливата стойност на предоставените активи, поетите задължения към предишни собственици и предоставените от Групата участия в капитала ѝ. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на всички активи или пасиви, възникващи на база споразумения за прехвърляне на възнаграждения под условие. Придобитите разграничими активи и поети задължения за условни възнаграждения се измерват по справедлива стойност към датата на придобиване. Разходи по сделката се отчитат като разходи при възникване.

Неконтролиращо участие

За всяка бизнес комбинация Групата избира да оценява неконтролиращото участие в придобитото предприятие на база:

- справедлива стойност; или
- пропорционалният дял от разграничимите нетни активи към датата на придобиване, който в общия случай се измерва по справедлива стойност.

Промени в дела на Групата в дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат в собствения капитал. Промените в неконтролиращото участие се определят на база пропорционалният дял от нетния актив на дъщерното дружество. Промени в репутацията или в отчетените печалби или приходи при придобиването не се правят.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)

(х) Принципи на консолидацията (Продължение)

Придобивания на дружества под общ контрол

Придобиване под общ контрол е транзакция, при която дружествата или бизнесите, които участват са контролирани от едно и също лице или лица, както преди, така и след сделката. Тези транзакции възникват, когато има смяна на директния собственик на дъщерните дружества, но крайното контролиращо лице остава непроменено.

Когато прехвърленото възнаграждение е по-малко от справедливата стойност на придобитите разграничими нетни активи, разликата се признава в собствен капитал като вноски от акционерите на придобиващия. Когато прехвърленото възнаграждение надвишава справедливата стойност на придобитите разграничими нетни активи, разликата се признава като резерв от реструктуриране в консолидирания отчет за финансово състояние.

Провизорно отчитане на придобиването

Групата прилага провизорно отчитане на придобиването с презумпцията, че отчитането на придобиването за някои суми би могло да е непълно. Корекциите, направени по отчитането на придобиването по време на периода на оценяване, могат да повлияят върху признаването и оценката на придобитите активи и поетите задължения, неконтролиращите участия, прехвърлените възнаграждения, всички съществуващи участия в придобитото дружество преди придобиването, и признатата репутация или печалба от изгодни покупки. През периода на оценката придобиващият следва ретроспективно да коригира признатите към датата на придобиване суми на провизорна база, така че да отразяват получената нова информация относно фактите и обстоятелствата, съществували на датата на придобиване и, ако са известни - такива, повлияли сумите от оценката, признати към тази дата. Периодът на оценка приключва, когато придобиващият получи цялата информация, необходима за пълното отчитане на придобиването, или установи, че допълнителна информация не е налична, и не може да превишава една година от датата на придобиване. Корекции, направени през периода на оценка, се признават ретроспективно, а сравнителната информация се коригира - т.е. сякаш отчитането на бизнес комбинацията е било изцяло извършено към датата на придобиване.

(ц) Нови стандарти и разяснения

Определени нови стандарти и изменения, които ще влязат в сила за финансови периоди започващи след 1 януари 2019 г., не са били приложени по-рано при изготвянето на тези финансови отчети. Ефектите от прилагането на тези нови стандарти и изменения са както следва:

Стандарти и изменения, издадени от СМСС/ КРМСФО и одобрени от ЕС, които все още не са влезли в сила и не са приложени по-рано:

Изменения на МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ и МСС 8 „Счетоводна политика, промени в приблизителните оценки и грешки“: Дефиниция за същественост (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.) - Ръководството не очаква прилагането на тези изменения да има съществен ефект върху финансовите отчети на Групата.

Изменения в Концептуалната рамка за финансово отчитане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.) - Ръководството не очаква прилагането на тези изменения да има съществен ефект върху финансовите отчети на Групата.

Изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7: Реформа на референтните лихвени проценти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.) - Ръководството не очаква прилагането на тези изменения да има съществен ефект върху финансовите отчети на Групата.

Стандарти и изменения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС:

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

МСФО 17 “Застрахователни договори” (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г.) – Ръководството не очаква прилагането на този стандарт да има съществен ефект върху финансовите отчети на Дружеството.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

3. Значими счетоводни политики (Продължение)
(ц) Нови стандарти и разяснения (Продължение)

Изменения на МСФО 3 “Бизнес комбинации“ (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.) - Ръководството не очаква прилагането на тези изменения да има съществен ефект върху финансовите отчети на Групата.

Изменения на МСС 1 “Представяне на финансови отчети“: Класификация на задълженията като текущи или нетекущи - Ръководството не очаква прилагането на тези изменения да има съществен ефект върху финансовите отчети на Групата.

Групата очаква приемането на тези стандарти и изменения да не окаже съществен ефект върху консолидирания финансовия отчет на Групата в периода на първоначалното им прилагане.

4. Имоти, машини и оборудване

<i>В хиляди лева</i>	Земи	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Транспортни средства	Стопански инвентар и други дълготрайни активи	В процес на придобиване и изграждане	Общо
Отчетна стойност								
Баланс към 31.12.2017	16 466	87 868	36 366	22 665	12 576	3 840	4 707	184 488
Придобити активи	490	2 840	4 012	879	885	60	4 028	13 194
Преоценка	-	432	-	-	-	-	-	432
Трансфер	-	-	772	1 841	858	52	(3 523)	-
Отписани активи	-	-	(85)	-	(67)	(147)	-	(299)
Баланс към 31.12.2018	16 956	91 140	41 065	25 385	14 252	3 805	5 212	197 815
Ефект от първоначално прилагане на МСФО 16	-	230	-	-	92	-	-	322
Придобити активи	-	2	379	385	624	51	10 217	11 658
Активи от новопридобити дъщерни дружества	398	1 031	911	13	80	8	22	2 463
Трансфер	-	4 619	5 766	1 896	1 534	16	(13 831)	-
Трансфер с инвестиционни имоти	(97)	145	-	-	-	-	-	48
Отписани активи	-	-	(623)	-	(206)	(387)	-	(1 216)
Баланс към 31.12.2019	17 257	97 167	47 498	27 679	16 376	3 493	1 620	211 090
Амортизация								
Баланс към 31.12.2017	-	(878)	(3 129)	(257)	(8 115)	(2 169)	-	(14 548)
Амортизация за годината	-	(1 339)	(3 053)	(352)	(925)	(313)	-	(5 982)
Отписана амортизация	-	-	12	-	32	79	-	123
Баланс към 31.12.2018	-	(2 217)	(6 170)	(609)	(9 008)	(2 403)	-	(20 407)
Амортизация за годината	-	(1 460)	(3 408)	(394)	(1 049)	(287)	-	(6 598)
Отписана амортизация	-	-	126	-	125	187	-	438
Баланс към 31.12.2019	-	(3 677)	(9 452)	(1 003)	(9 932)	(2 503)	-	(26 567)
Балансова стойност								
Към 31 декември 2018	16 956	88 923	34 895	24 776	5 244	1 402	5 212	177 408
Към 31 декември 2019	17 257	93 490	38 046	26 676	6 444	990	1 620	184 523

Политика на Групата за последващо оценяване на Имоти, машини и съоръжения е преоценъчен модел според МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“. Групата предвижда да прави преоценка на дълготрайните активи на всеки три години, като последната е през 2017г., когато е нает външен експерт – „Интелект – Диамандиев и сие“. При определяне на стойността, оценителят е използвал метод при който оценката е комбинация от стойността на обектите като нови и стойността намалена с оцветяването и обезценяването поради строителни недостатъци и повреди.

Групата е учредила особен залог на сгради, машини и оборудване във връзка с договори за кредит (виж бележка 19).

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

4. Имоти, машини и оборудване (Продължение)

Допълнителна информация за активите с право на ползване включени в бележката за Имоти, машини и оборудване е представена в таблицата по-долу:

<i>В хил. лева</i>	Придобити през периода	Начислена амортизация през периода	Балансова стойност към 31.12.2019
Земи и сгради	230	(48)	182
Транспортни средства	92	(28)	64
Общо	322	(76)	246

Групата е включила активите с право на ползване в същата позиция, в която съответните основни активи щяха да бъдат представени, ако бяха собствени.

5. Нематериални активи

Нематериалните активи представляват търговски марки, програмни продукти, сертификати, разрешителни и други.

<i>В хиляди лева</i>	Търговски марки	Софтуер	Подобрения на наети активи	Лицензи и други	Общо
Отчетна стойност					
Баланс към 31.12.2017	53 273	47	678	310	54 308
Придобити	-	4	80	17	101
Баланс към 31.12.2018	53 273	51	758	327	54 409
Придобити	-	15	25	189	229
Баланс към 31.12.2019	53 273	66	783	516	54 638
Амортизация					
Баланс към 31.12.2017	-	(40)	(104)	(191)	(335)
Амортизация за годината	-	(1)	(102)	(34)	(137)
Баланс към 31.12.2018	-	(41)	(206)	(225)	(472)
Амортизация за годината	-	(17)	(116)	(22)	(155)
Баланс към 31.12.2019	-	(58)	(322)	(247)	(627)
Балансова стойност					
Към 31 декември 2018	53 273	10	552	102	53 937
Към 31 декември 2019	53 273	8	461	269	54 011

При учредяването на „Градус“ АД и апортирането на дялове от „Градус-1“ ЕООД се признават разграничими нематериални активи „Търговски марки“ с неограничен полезен живот. Първоначално са признати по справедлива стойност, определена от доклад на независим лицензиран оценител. Справедливата стойност на търговските марки не се различава от балансовата им стойност. Капитализирани в резултат на осъществените бизнес-комбинации търговски марки са: „ГРАДУС“ и „АЗ ЯМ“.

Ръководството на Групата е направило анализ и оценка дали съществуват индикатори за обезценка на търговските марки. Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независими лицензирани оценители. Като база за техните изчисления са използвани прогнозите за очакваните парични потоци, базирани на финансови бюджети, покриващи пет годишен период. В резултат на направените изчисления през 2019г. не е установена необходимост от признаване на обезценка на търговските марки (2018г. : 0 хил.лв.).

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

6. Репутация

Придобиването на Градус-1 ЕООД, Жюлив ЕООД, Лора-2004 ЕООД, Милениум 2000 ЕООД и Градус-98 АД е направено при учредяването на капитала на Градус АД чрез апортни вноски, представляващи 100% от дяловия капитал на Градус-1 ЕООД, Лора-2004 ЕООД и Милениум 2000 ЕООД и 99,94% от капитала на Градус-98 АД, които са оценени от лицензиран оценител към датата на транзакцията. Използваният метод за оценка е чиста стойност на активите. Градус АД е регистрирано в търговски регистър на дата 28.11.2017г.

Репутацията възниква, когато Дружеството-майка придобие контрол и се определя като превишението на прехвърленото възнаграждение по справедлива стойност и не-контролиращото участие в придобиваното дружество над справедливата стойност на разграничимите нетни активи в него към датата на придобиване. Към 31.12.2019г. репутацията е в размер на 20 656 хил.лв. (2018г.: 20 656 хил.лв.).

Репутацията се тества за обезценка ежегодно и когато обстоятелствата показват, че нейната стойност може да бъде надценена. Обезценката на репутацията се определя, като се оценява възстановимата стойност на всяка единица генерираща парични потоци (или група единици генериращи парични потоци), за които се отнася репутацията. Когато възстановимата стойност на единицата генерираща парични потоци е по-малка от нейната балансова стойност, се признава загуба от обезценка. Загубите от обезценка, свързани с репутация, не могат да бъдат възстановени в бъдещи периоди.

Група „Градус АД“	Градус-1	Жюлив	Лора-2004	Милениум 2000	Градус-98	Общо
Прехвърлени възнаграждения	149 760	16 200	11 100	35 700	52 200	264 960
Неконтролиращо участие	1 514	-	-	-	31	1 545
Справедлива стойност на нетни активи	(140 739)	(16 103)	(10 143)	(31 630)	(47 234)	(245 849)
Репутация	10 535	97	957	4 070	4 997	20 656

Подгрупа „Градус-1 ЕООД“	Градус-1	Градус-3	Общо
Прехвърлени възнаграждения	113 836	35 924	149 760
Неконтролиращо участие	-	1 514	1 514
Справедлива стойност на нетни активи	(102 901)	(37 838)	(140 739)
Репутация	10 935	(400)	10 535

Градус-1 ЕООД притежава 96% от капитала на „Градус-3 АД“, колкото е и ефективното участие на „Градус АД“.

7. Групова структура

	Компания майка	Ефективно участие на компанията майка към 31.12.2019г.	Ефективно участие на компанията майка към 31.12.2018г.
Градус АД	Компания майка	-	-
Градус-1 ЕООД (бел.6)	Дъщерно предприятие на Градус АД	100%	100%
Жюлив ЕООД (бел.6)	Дъщерно предприятие на Градус АД	100%	100%
Лора-2004 ЕООД (бел.6)	Дъщерно предприятие на Градус АД	100%	100%
Милениум 2000 ЕООД (бел.6)	Дъщерно предприятие на Градус АД	100%	100%
Градус-98 АД (бел.6)	Дъщерно предприятие на Градус АД	99,94%	99,94%
Градус-3 АД (бел.6)	Дъщерно предприятие на Градус-1 ЕООД	96%	96%
Голд Фарм 91 ЕООД (бел.15)	Дъщерно предприятие на Градус АД	100%	-

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

8. Неконтролиращо участие

	Процент неконтролиращо участие	Баланс към 31.12.2018г.	Резултат за годината	Баланс към 31.12.2019г.
Градус-3 АД	4%	1 636	101	1 737
Градус-98 АД	0,066%	34	(6)	28
		<u>1 670</u>	<u>95</u>	<u>1 765</u>

	Процент неконтролиращо участие	Баланс към 31.12.2017г.	Резултат за годината	Баланс към 31.12.2018г.
Градус-3 АД	4%	1 525	111	1 636
Градус-98 АД	0,066%	31	3	34
		<u>1 556</u>	<u>114</u>	<u>1 670</u>

9. Инвестиционни имоти

В хиляди лева

	Земи и сгради	Общо
Баланс към 31.12.2017г.	6 350	6 350
Преоценка на инвестиционни имоти	486	486
Придобити	302	302
Баланс към 31.12.2018г.	<u>7 138</u>	<u>7 138</u>
Преоценка на инвестиционни имоти	687	687
Трансфер от Имоти, машини и съоръжения	97	97
Трансфер към Имоти, машини и съоръжения	(145)	(145)
Баланс към 31.12.2019г.	<u>7 777</u>	<u>7 777</u>

Инвестиционните имоти представляват земи и сгради, отдадени под наем. Първоначално се оценяват по цена на придобиване, а при последваща оценка по справедлива стойност, определена от независим лицензиран оценител, като промените се признават в печалбата или загубата. Справедливата стойност отразява действителното състояние на инвестиционния имот в условията на конкурентен пазар в същото населено място и състояние на имота.

10. Материални запаси

В хиляди лева

	31 декември 2019г.	31 декември 2018г.
Основни материали	28 445	23 899
Стоки	12 470	12 727
Производство	6 376	7 228
Животни за угояване	5 256	5 583
Незавършено производство	3 687	4 170
Общо	<u>56 234</u>	<u>53 607</u>

Групата е учредила особен залог на материални запаси във връзка с договори за кредит (Виж бележка 19).

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

11. Търговски вземания

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019г.	31 декември 2018г.
Вземания от контрагенти	12 311	20 037
Доставчици по аванси	4 364	8 164
Общо	16 675	28 201

Търговските вземания са текущи, безлихвени, деноминирани в лева и са възникнали по повод продажби на стоки, продукция и услуги.

Групата прилага опростения подход на МСФО 9 за измерване на очаквани кредитни загуби по търговските вземания, като признава очаквани загуби за целия срок на инструмента за всички търговски вземания.

Групата е учредила особен залог на вземания във връзка с договори за кредит (Виж бележка 19).

12. Предоставени заеми

<i>В хиляди лева</i>	Падеж	Обезпечение	Лихвен процент	31 декември 2019	31 декември 2018
Дружество 1	2020	Не	2.5%	3 402	4 944
Дружество 2	2020	Не	2.5%	914	966
Дружество 3	2019	Не	4%	-	763
Дружество 4	2020	Не	2%	33	50
Дружество 5	2019	Не	2.5%	-	41
Дружество 6	2020	Не	7%	1	13
Дружество 7	2020	Не	2%	139	-
Общо				4 489	6 777

13. Други текущи вземания и предплатени разходи

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019г.	31 декември 2018г.
Данъци за възстановяване	1 758	1 803
Съдебни и присъдени вземания	268	71
Разходи за бъдещи периоди	302	284
Други вземания	280	275
Общо	2 608	2 433

14. Пари и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019г.	31 декември 2018г.
Парични средства в брой	441	350
Парични средства по разплащателни сметки	2 383	6 910
Общо	2 824	7 260

Групата оценява очакваните кредитни загуби от парични средства и парични еквиваленти като незначителни, поради което не е начислявало очаквана кредитна загуба за паричните средства и парични еквиваленти

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

15. Собствен капитал

Основен капитал

	Брой акции с право на глас	Стойност в хил. лева
Към 31 декември 2017г.	221 000 000	221 000
Емисия на акции	22 608 710	22 609
Към 31 декември 2018г.	243 608 710	243 609
Към 31 декември 2019г.	243 608 710	243 609

Акционери на „ГРАДУС“ АД към 31 декември 2019г. са както следва:

	Брой акции с право на глас	% Акционерен дял
Лука Ангелов Ангелов	99 195 645	40,72
Иван Ангелов Ангелов	50 312 465	20,65
Ангел Иванов Ангелов	50 312 465	20,65
Юридически лица	38 292 755	15,72
Индивидуални акционери	5 495 380	2,26
Общо:	243 608 710	100,00

Акционери на „ГРАДУС“ АД към 31 декември 2018г. са както следва:

	Брой акции с право на глас	% Акционерен дял
Лука Ангелов Ангелов	99 195 645	40,72
Иван Ангелов Ангелов	99 195 645	40,72
Юридически лица	38 134 878	15,65
Индивидуални акционери	7 082 542	2,91
Общо:	243 608 710	100,00

Собствен капитал

В хиляди лева

	31 декември 2019г.	31 декември 2018г.
Основен капитал	243 609	243 609
Премиен резерв при учредяване	44 200	44 200
Премиен резерв от емитиране на ценни книжа	18 087	18 087
Резерв от реструктуриране	(247)	-
Преоценъчен резерв	404	404
Резерв от актюерски преоценки	(167)	(73)
Натрупана печалба	3 882	16 666
Неконтролиращо участие	1 765	1 670
Общо собствен капитал	311 533	324 563

Транзакция под общ контрол

В хиляди лева

	Голд Фарм 91 ЕООД
Прехвърлени възнаграждения	(4 052)
Справедлива стойност на нетни активи	3 805
Резерв от реструктуриране	(247)

На дата 27.12.2019г. Групата придобива Голд Фарм 91 ЕООД. Придобиването се третира като транзакция под общ контрол, като ефекта от него се отразява в „резерв от реструктуриране“ (Виж бележка 7).

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
15. Собствен капитал (Продължение)

Печалба на акция

Печалба на акция се определя, като се раздели нетната печалба, принадлежаща на акционерите, на средно претегления брой на обикновените акции в обръщение през годината.

	2019г.	2018г.
Нетна печалба в хиляди лева	17 095	14 654
Средно претеглен брой на обикновени акции	<u>243 608 710</u>	<u>243 608 710</u>
Печалба на акция в лева	<u>0.07</u>	<u>0.06</u>

16. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Признати отсрочени данъчни активи и пасиви

Признатите отсрочени данъчни активи и пасиви се дължат на следните позиции:

	Активи		Пасиви		Нетно	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
<i>В хиляди лева</i>						
Имоти, машини и оборудване	-	-	(10 563)	(10 145)	(10 563)	(10 145)
Нематериални активи	-	-	(5 327)	(5 327)	(5 327)	(5 327)
Инвестиционни имоти	-	50	(471)	(453)	(471)	(403)
Данъчна загуба	94	128	-	-	94	128
Търговски вземания и предоставени заеми	333	232	-	-	333	232
Доходи на персонала	13	13	-	-	13	13
Дългосрочни доходи при пенсиониране	42	25	-	-	42	25
Материални запаси	1 061	708	-	-	1 061	708
Компенсиреми отпуски	39	33	-	-	39	33
	<u>1 582</u>	<u>1 189</u>	<u>(16 361)</u>	<u>(15 925)</u>	<u>(14 779)</u>	<u>(14 736)</u>

Движение във временните разлики през 2019

В хиляди лева

	Баланс 31.12.2018	Печалби и загуби	Друг всеобхватен доход	Баланс 31.12.2019
Имоти, машини и оборудване	(10 145)	(418)	-	(10 563)
Нематериални активи	(5 327)	-	-	(5 327)
Инвестиционни имоти	(403)	(68)	-	(471)
Материални запаси	708	353	-	1 061
Данъчна загуба	128	(34)	-	94
Търговски вземания и предоставени заеми	232	101	-	333
Доходи на персонала	13	-	-	13
Дългосрочни доходи при пенсиониране	25	8	9	42
Компенсиреми отпуски	33	6	-	39
Общо:	<u>(14 736)</u>	<u>(52)</u>	<u>9</u>	<u>(14 779)</u>

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
16. Отсрочени данъчни активи и пасиви (Продължение)

Движение във временните разлики през 2018

В хиляди лева

	Баланс 31.12.2017	Печалби и загуби	Ефект от първоначално прилагане на МСФО 9	Друг всеобхватен и доход	Баланс 31.12.2018
Имоти, машини и оборудване	(9 697)	(405)	-	(43)	(10 145)
Нематериални активи	(5 327)	-	-	-	(5 327)
Инвестиционни имоти	(453)	50	-	-	(403)
Данъчна загуба	21	107	-	-	128
Търговски вземания и предоставени заеми	124	(22)	130	-	232
Доходи на персонала	3	10	-	-	13
Дългосрочни доходи при пенсиониране	20	1	-	4	25
Материални запаси	354	354	-	-	708
Компенсиреми отпуски	18	15	-	-	33
Общо:	(14 937)	110	130	(39)	(14 736)

17. Дългосрочни задължения към персонала

Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на Групата за изплащане на обезщетения на наетия персонал към 31.12.2019г. и 31.12.2018г. при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на 6 брутни заплати към момента на пенсиониране.

За определяне на тези задължения дружествата от Групата са направили актюерска оценка към 31.12.2019 г. и 31.12.2018г. като са ползвали услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2019г.	2018г.
Сегашна стойност на задълженията на 31 декември	272	211
Разход за текущ стаж	77	44
Разход за лихви	6	1
Плащания през годината	(58)	(28)
Ефекти от последващи оценки за годината	101	44
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	398	272

При определяне на сегашната стойност на задълженията към 31 декември са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 0.45%.
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на 3 % увеличение спрямо нивото от предходна година.
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2016г. – 2019г;
- други допускания – нормативната база ще се запази без промени, касаещи правото на пенсия

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

18. Разсрочен доход от финансиране

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019г.	31 декември 2018г.
Градус - 1 ЕООД	1 213	1 370
Милениум 2000 ЕООД	150	223
Лора 2004 ЕООД	1 113	-
Общо дългосрочна част на финансиране за ДМА	2 476	1 593
Градус - 1 ЕООД	156	156
Градус – 98 АД	-	18
Милениум 2000 ЕООД	73	74
Лора 2004 ЕООД	106	-
Общо краткосрочна част на финансиране за ДМА (Бележка 23)	335	248
Общо	2 811	1 841

Получените финансираня са от Държавен фонд „Земеделие“ и са във връзка с придобиване на дълготрайни материални активи.

19. Банкови заеми

Банка	Валута	Лихвен процент %	Падеж	2019		2018	
				<i>Задължение хил. лв.</i>	<i>Разрешен лимит хил. лв.</i>	<i>Задължение хил. лв.</i>	<i>Разрешен лимит хил. лв.</i>
"Банка 1" - кредитополучател Градус-1 ЕООД							
Заем 1	Лева	СДИ+0.84%	30.06.2020	10 767	12 000	11 569	12 000
Заем 2	Лева	СДИ+0.84%	30.09.2020	-	2 800	400	2 800
Заем 3	Лева	СДИ+0.84%	30.09.2020	4 341	15 000	-	15 000
"Банка 1" - кредитополучател Градус-3 АД							
Заем 1	Лева	СДИ+0.84%	30.06.2020	-	12 000	-	12 000
Заем 2	Лева	СДИ+0.84%	30.09.2020	-	2 800	-	2 800
Заем 3	Лева	СДИ+0.84%	30.09.2020	-	15 000	-	15 000
"Банка 2" - кредитополучател Градус-3 АД							
Заем 1	Лева	СДИ+1.37%	20.08.2020	900	10 000	-	10 000
"Банка 3" - кредитополучател Градус-3 АД							
Заем 1	Евро	1m euribor+1.15%	31.01.2020	-	16 625	-	16 625
Заем 2	Евро	1m euribor+1.15%	31.01.2020	-	12 713	-	12 713
Заем 3	Евро	1m euribor+1.15%	31.01.2020	-	9 779	-	9 779
Общо:				16 008		11 969	

Банковите заеми са обезпечени с активи на Групата, както следва:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019г.	31 декември 2018г.
Дълготрайни активи	81 444	50 825
Материални запаси	26 382	26 382
Вземания	1 779	1 779
Общо	109 605	78 986

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

20. Търговски задължения

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019г.	31 декември 2018г.
Задължения към доставчици	4 120	5 745
Задължения по договори с клиенти	326	33
Общо	4 446	5 778

21. Задължения за данъци

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019г.	31 декември 2018г.
ДДС за внасяне	1 033	1 053
Корпоративен данък	67	27
Данък върху дохода на физически лица	382	149
Други	11	9
Общо	1 493	1 238

22. Задължения към персонала и социалното осигуряване

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019г.	31 декември 2018г.
Задължения към персонала	1 721	1 526
Задължения по социално осигуряване	624	550
Задължения по неизползвани отпуски	56	61
Общо	2 401	2 137

23. Други текущи задължения

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019г.	31 декември 2018г.
Задължение по договор за доставка на ДМА	383	394
Краткосрочна част на финансиране за ДМА	335	248
Задължения по дивиденди на физически лица	-	10
Задължения по застраховки	37	39
Запор	10	14
Други	114	93
Общо	879	798

24. Приходи

<i>В хиляди лева</i>	2019г.	2018г.
Продажба на продукция	126 590	112 829
Продажба на стоки	27 176	27 754
Продажба на услуги	764	807
Общо	154 530	141 390

Приходите включват:

<i>В хиляди лева</i>	2019г.	2018г.
Стоки и продукция, прехвърляна към определен момент	153 766	140 583
Услуги, прехвърляни с течение на времето	764	807
Общо:	154 530	141 390

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

25. Други доходи от дейността

<i>В хиляди лева</i>	2019г.	2018г.
Приходи от финансираня	10 552	11 025
Приходи от обезщетения	1 032	247
Преоценка на биологични активи	918	424
Приходи от наеми	878	722
Печалба от преоценка на инвестиционни имоти	687	486
Продажба на материали и дълготрайни активи, нетно	660	440
Излишъци на материални запаси	218	78
Приходи от реинтегриране на обезценка	84	374
Приходи от актюерски преоценки	37	43
Отписани задължения	-	18
Други	268	139
Общо	15 334	13 996

26. Капитализирани собствени разходи

<i>В хиляди лева</i>	2019г.	2018г.
Разходи за материали	2 311	2 737
Разходи за персонал	504	265
Други	76	2
Общо	2 891	3 004

27. Разходи за материали

<i>В хиляди лева</i>	2019г.	2018г.
Суровини	70 628	64 421
Електричество	4 232	4 393
Гориво и смазочни материали	2 262	2 345
Разходи за ремонт и резервни части	1 239	1 976
Природен газ	1 233	1 187
Отоплителни материали	1 141	1 751
Вода и водна пара	352	395
Други	492	2 285
	81 579	78 753

28. Разходи за външни услуги

<i>В хиляди лева</i>	2019г.	2018г.
Маркетинг и реклама	1 627	1 693
Спедиторски услуги и комисионни	1 018	641
Данъци и такси	959	743
Транспортни услуги	843	453
Комисионни	761	225
Ремонт и поддръжка	598	590
Съхранение на материални запаси	433	-
Ветеринарни услуги и изследвания	401	376
Охрана	354	171
Застраховки	339	383
Екарисаж	286	54
Консултантски услуги	169	901
Разходи за одит	96	96
Абонаментни такси	79	17
Преводачески услуги	17	13
Наеми	13	124
Правни услуги	10	29
Други	673	974
	8 676	7 483

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

29. Разходи за персонала

<i>В хиляди лева</i>	2019г.	2018г.
Разходи за заплати	21 723	19 789
Разходи за осигуровки	3 759	3 410
Разходи за социални придобивки	599	-
	26 081	23 199

30. Разходи за обезценка

<i>В хиляди лева</i>	2019г.	2018г.
Обезценка на биологични активи	12 623	10 695
Обезценка на вземания	894	154
Общо	13 517	10 849

31. Други разходи

<i>В хиляди лева</i>	2019г.	2018г.
Брак на материални запаси	2 458	2 359
Представителни разходи	212	216
Разходи за командировки	57	20
Непризнати данъци	48	-
Разходи за персонала при пенсиониране	40	36
Брак на ДМА	37	-
Неустойка по договор	33	772
Дарения	21	58
Отписани вземания	19	200
Социални разходи	19	-
Фири	17	6
Липси на активи	-	45
Провизия за компенсируем отпуск	-	28
Други	146	298
Общо	3 107	4 038

32. Финансови приходи и разходи

<i>В хиляди лева</i>	2019г.	2018г.
Приходи от лихви	254	165
Приходи по валутни операции	128	169
Общо финансови приходи	382	334
Разходи за лихви по банкови заеми	(155)	(473)
Разходи за банкови такси и комисионни	(217)	(222)
Разходи за лихви по лизингови договори	(4)	-
Други	(32)	-
Общо финансови разходи	(408)	(695)
Общо финансови приходи/разходи нетно	(26)	(361)

33. Разходи за данъци

	2019г.	2018г.
Текущ разход за данъци върху печалбата – 10% (2018 г.: 10%)	(2 152)	(1 836)
Отсрочени данъци върху печалбата свързани с:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(52)	110
Общо разход за данъци върху печалбата	(2 204)	(1 726)

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

33. Разходи за данъци (Продължение)

Равнение на разхода за данъци върху печалбата, определен спрямо счетоводния резултат	2019г.	2018г.
Счетоводна печалба за годината	19 299	16 380
Данъци върху печалбата – 10% (2018г. :10%)	(1 930)	(1 638)
Непризнати разходи за данъчни цели	(274)	(88)
Общо разход за данъци върху печалбата	(2 204)	(1 726)

34. Сегментно отчитане

Групата идентифицира три основни оперативни сегмента:

- Месо и месни продукти
- Разплодни яйца
- Търговия със зърна и компоненти

Сегментните активи към 31.12.2019г. включват:

	Месо и месни продукти	Разплодни яйца	Търговия със зърна и компоненти	Общо:
Нетекущи активи				
Имоти, машини и оборудване	161 424	5 265	16 654	183 343
Нематериални активи	54 011	-	-	54 011
Репутация	20 559	97	-	20 656
Активи по сегменти	<u>235 994</u>	<u>5 362</u>	<u>16 654</u>	<u>258 010</u>
Неразпределени активи	-	-	-	8 958
Общо нетекущи активи				<u>266 968</u>
Текущи активи				
Материални запаси	20 296	1 758	34 180	56 234
Вземания от свързани предприятия	871	47	1 231	2 149
Търговски вземания	7 420	944	8 311	16 675
Парични средства	1 013	681	231	1 925
Активи по сегменти	<u>29 600</u>	<u>3 430</u>	<u>43 953</u>	<u>76 983</u>
Неразпределени активи	-	-	-	10 881
Общо текущи активи				<u>87 864</u>

Сегментните пасиви към 31.12.2019г. включват:

	Месо и месни продукти	Разплодни яйца	Търговия със зърна и компоненти	Общо:
Нетекущи задължения				
Дългосрочни задължения към персонала	127	201	70	398
Пасиви по сегменти	<u>127</u>	<u>201</u>	<u>70</u>	<u>398</u>
Неразпределени пасиви	-	-	-	17 427
Общо нетекущи задължения				<u>17 825</u>

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

34. Сегментно отчитане (Продължение)

Текущи задължения	Месо и месни продукти	Разплодни яйца	Търговия със зърна и компоненти	Общо:
Банкови заеми	15 108	-	900	16 008
Задължения към свързани лица	48	-	124	172
Търговски задължения	4 296	13	137	4 446
Задължения към персонала и за социално осигуряване	2 002	180	151	2 333
Пасиви по сегменти	<u>21 454</u>	<u>193</u>	<u>1 312</u>	<u>22 959</u>
Неразпределени пасиви	-	-	-	2 515
Общо текущи задължения				<u>25 474</u>

Сегментните приходи, разходи и резултати за 2019г. включват:

	Месо и месни продукти 2019	Разплодни яйца 2019	Търговия със зърна и компоненти 2019	Общо: 2019
Приходи	72 255	52 021	29 490	153 766
Други доходи от дейността, нетно	10 552	-	-	10 552
Изменение на запасите от готова продукция	3 110	7 789	27	10 926
Капитализирани собствени разходи	2 891	-	-	2 891
Разходи на сегмента	<u>(83 096)</u>	<u>(50 519)</u>	<u>(28 235)</u>	<u>(161 850)</u>
Резултат за сегмента:	<u>5 712</u>	<u>9 291</u>	<u>1 282</u>	<u>16 285</u>
Неразпределени приходи				764
Неразпределени други доходи				4 782
Неразпределени разходи				(2 506)
Финансови разходи, нетно				(26)
Печалба преди облагане с данъци				19 299
Разходи за данъци върху печалбата				(2 204)
Нетна печалба за годината				<u>17 095</u>

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

34. Сегментно отчитане (Продължение)

Сегментните активи към 31.12.2018г. включват:

	Месо и месни продукти	Разплодни яйца	Търговия със зърна и компоненти	Общо:
Нетекущи активи				
Имоти, машини и оборудване	153 989	5 265	16 972	176 226
Нематериални активи	53 937	-	-	53 937
Репутация	20 559	97	-	20 656
Активи по сегменти	<u>228 485</u>	<u>5 362</u>	<u>16 972</u>	<u>250 819</u>
Неразпределени активи	-	-	-	8 321
Общо нетекущи активи				<u>259 140</u>
Текущи активи				
Материални запаси	23 451	934	29 222	53 607
Вземания от свързани предприятия	514	57	215	786
Търговски вземания	10 666	545	16 990	28 201
Парични средства	1 378	1 434	1 303	4 115
Активи по сегменти	<u>36 009</u>	<u>2 970</u>	<u>47 730</u>	<u>86 709</u>
Неразпределени активи	-	-	-	17 814
Общо текущи активи				<u>104 523</u>

Сегментните пасиви към 31.12.2018г. включват:

	Месо и месни продукти	Разплодни яйца	Търговия със зърна и компоненти	Общо:
Нетекущи задължения				
Дългосрочни задължения към персонала	80	145	47	272
Пасиви по сегменти	<u>80</u>	<u>145</u>	<u>47</u>	<u>272</u>
Неразпределени пасиви	-	-	-	16 329
Общо нетекущи задължения				<u>16 601</u>
Текущи задължения				
Банкови заеми	11 969	-	-	11 969
Задължения към свързани лица	254	-	325	579
Търговски задължения	3 621	18	2 139	5 778
Задължения към персонала и за социално осигуряване	1 773	165	131	2 069
Пасиви по сегменти	<u>17 617</u>	<u>183</u>	<u>2 595</u>	<u>20 395</u>
Неразпределени пасиви	-	-	-	2 104
Общо текущи задължения				<u>22 499</u>

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

34. Сегментно отчитане (Продължение)

Сегментните приходи, разходи и резултати за 2018г. включват:

	Месо и месни продукти 2018	Разплодни яйца 2018	Търговия със зърна и компоненти 2018	Общо: 2018
Приходи	66 936	43 343	30 304	140 583
Други доходи от дейността, нетно	11 025	-	-	11 025
Изменение на запасите от готова продукция	7 034	7 234	75	14 343
Капитализирани собствени разходи	3 004	-	-	3 004
Разходи на сегмента	(82 831)	(42 466)	(27 987)	(153 284)
Резултат за сегмента:	5 168	8 111	2 392	15 671
Неразпределени приходи				807
Неразпределени други доходи				2 971
Неразпределени разходи				(2 708)
Финансови разходи, нето				(361)
Печалба преди данъци върху печалбата				16 380
Разходи за данъци върху печалбата				(1 726)
Нетна печалба за годината				14 654

35. Парични потоци от финансова дейност

в хиляди лева	01/01/2019	Получени парични средства	Платени парични средства	Начислени лихви и банкови такси	Платени лихви и такси	Други	31/12/2019
Лизингови договори	-	-	(74)	4	(4)	321	247
Банкови заеми	11 969	23 125	(19 106)	372	(280)	(72)	16 008
Задължения за дивиденди	-	-	(28 471)	-	-	28 471	-
Общо	11 969	23 125	(47 651)	376	(284)	28 720	16 255

в хиляди лева	01/01/2018	Получени парични средства	Платени парични средства	Начислени лихви и банкови такси	Платени лихви и такси по заеми	Други	31/12/2018
Постъпления от емисия	-	40 696	-	-	-	(40 696)	-
Банкови заеми	46 890	40 012	(74 952)	473	(590)	136	11 969
Задължения за дивиденди	-	-	(20)	-	-	20	-
Общо	46 890	80 708	(74 972)	473	(590)	(40 540)	11 969

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

36. Финансови инструменти

Категории финансови инструменти

Финансови активи по амортизирана стойност	31.12.2019	31.12.2018
<i>В хиляди лева</i>		
Търговски вземания	12 311	20 037
Вземания от свързани лица	5 034	6 245
Предоставени заеми на трети лица	4 489	6 777
Пари и парични еквиваленти	2 383	6 910
Общо	24 217	39 969

Финансови пасиви по амортизирана стойност	31.12.2019	31.12.2018
<i>В хиляди лева</i>		
Банкови заеми	16 008	11 969
Задължения към свързани лица	172	579
Задължения по лизинг	247	-
Търговски задължения	4 120	5 745
Общо	20 547	18 293

В хода на обичайната си стопанска дейност Групата е изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци.

Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и постигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Групата.

Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на стоките и услугите на Групата и на привлечения от нея заемаен капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от нея инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска в Групата се осъществява текущо съгласно политиката, определена от ръководството. Ръководството е разработило основните принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретните процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден

Кредитен риск

Основните финансови активи на Групата са пари в брой и в банкови сметки, търговски вземания и вземания по предоставени заеми.

Кредитен е рискът, при който клиентите и другите контрагенти на дружествата от Групата няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските и кредитните вземания.

Търговски вземания

Групата е сегментирала търговските вземания в различни групи. За всеки тип финансов актив е направен анализ на събираемостта в различните диапазони на възрастовия анализ. Прилаганите проценти на провизиране се базират на дните на просрочие според възрастовия анализ. Първоначално тези проценти се определят на бази исторически данни, наблюдавани от Групата, за период от 2 години.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
36. Финансови инструменти (Продължение)

Групата е анализирала ефектите върху изчислените проценти за неизпълнение на база исторически данни на прогнозна информация за определени макроикономически параметри като БВП и процент на безработицата. Ръководството е направило анализ на бъдещата информация относно тези параметри и е определило, че ефектите са незначителни, поради което историческите проценти на загубите не са коригирани за 2019г.

Очакваните кредитни загуби се изчисляват на датата на всеки отчетен период.

Паричните, вкл. разплащателни операции са ограничени до банки с висока репутация и ликвидна стабилност. Допълнително, Групата има политика да лимитира експозицията си към отделна банка.

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на *търговските вземания* Групата прилага опростен подход за изчисление на очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход Групата признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата.

Възрастовата структура на търговските вземания преди обезценка е следната:

<i>В хиляди левове</i>	31.12.2019	31.12.2018
Текущи	6 427	16 471
от 1 до 90 дни	2 400	1 217
от 90 дни до 365 дни	3 984	2 681
над 365 дни	1 273	180
Общо търговски вземания, брутно	14 084	20 549
Очаквана кредитна загуба	(1 773)	(512)
Общо търговски вземания, нетно	12 311	20 037

31 декември 2019 година	Текущи	Просрочени от 1 до 90 дни	Просрочени от 90 до 365 дни	Над 365 дни	Общо
Очакван процент на кредитни загуби	0.10%	4%	10%	100%	
Търговски вземания, брутно	6 427	2 400	3 984	1 273	14 084
Очаквана кредитна загуба към 31.12.2019г.	6	96	398	1 273	1 773

31 декември 2018 година	Текущи	Просрочени от 1 до 90 дни	Просрочени от 90 до 365 дни	Над 365 дни	Общо
Очакван процент на кредитни загуби	0.10%	4%	10%	100%	
Търговски вземания, брутно	16 471	1 217	2 681	180	20 549
Очаквана кредитна загуба към 31.12.2018г.	16	48	268	180	512

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

36. Финансови инструменти (Продължение)

Предоставени заеми и финансови гаранции

Групата измерва кредитния риск на предоставените заеми като използва вероятността за неизпълнение (PD), експозицията при неизпълнение (EAD) и загубата при неизпълнение (LGD). За определяне на кредитния риск ръководството на Групата използва вътрешни оценки, които отразяват вероятността от неизпълнение за отделни контрагенти. Дейността, финансовото състояние на заемополучателя и стойността на полученото обезпечение се включва в оценката на риска.

Групата счита, че даден финансов инструмент е претърпял значително увеличение на кредитния риск (преместване от фаза 1 във фаза 2), когато са изпълнени един или повече от следните количествени или качествени критерии:

- Заемополучателят е в просрочие над 60 дни;
- Значителни неблагоприятни промени в бизнес, финансови и икономически условия, в които кредитополучателят оперира;
- Действителни или очаквани значителни неблагоприятни промени в оперативните резултати на кредитополучателя;

Критериите, използвани за определяне на значително нарастване на кредитния риск, се наблюдават и преразглеждат периодично.

Групата определя финансов инструмент в неизпълнение и с кредитна загуба (преместване от фаза 1 или 2 във фаза 3), когато отговаря на един или повече от следните критерии :

- Заемополучателят е с просрочие над 90 дни;
- Заемополучателят има значителни финансови затруднения;
- Заемополучателят е в процедура по несъстоятелност/ликвидация.

Изчисление на очакваните кредитни загуби

Очакваните кредитни загуби са изчислени чрез дисконтиране на получената стойност от произведението на: вероятността от неизпълнение (PD), експозицията при неизпълнение (EAD) и загубата при неизпълнение (LGD), определена както следва:

- PD представя вероятността заемополучателят да не изпълни финансовото си задължение или през следващите 12 месеца, или през целия живот на финансовия актив;
- EAD е сумата, която е дължима на Групата в момента на неизпълнението;
- LGD представлява очакването на Групата за размера на загуба при експозиция в неизпълнение. Стойността на LGD е намалена с частта от финансовия актив, който е застрахован.

Дисконтовият процент, използван при изчисляването на очакваната кредитна загуба (ECL), е първоначалният ефективен лихвен процент по инструмента.

При определянето на 12-месечните и за целия живот на инструмента PD, EAD и LGD е използвана и прогнозна информация. Ръководството на Групата е извършило исторически анализ и е идентифицирало основните икономически променливи, влияещи върху кредитния риск и очакваните кредитни загуби.

Очакваните кредитни загуби на дадени заеми, класифицирани във Фаза 1, се определят на база на очакваните кредитни загуби, които са резултат от възможни събития на неизпълнение, които биха могли да настъпят в рамките на следващите 12 месеца от живота на съответния актив (12-месечни очаквани кредитни загуби за инструмента).

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
36. Финансови инструменти (Продължение)

Анализ на очакваните загуби по предоставени заеми към 31.12.2019г.:

В хиляди лева	Предоставен заем към 31.12.2019г.	Лихвен процент	Вероятност от неизпълнение в %	Загуба при неизпълнение	Очаквана кредитни загуби	Дисконтирана стойност на кредитната загуба	Предоставен заем нетно
Заем 1	3 434	2,50%	1,00%	3 434	1%	32	3 402
Заем 2	924	2,50%	1,00%	924	1%	10	914
Заем 4	33	2,00%	1,00%	33	1%	-	33
Заем 6	10	7,00%	1,00%	10	1%	9	1
Заем 12	140	2,00%	1,00%	140	1%	1	139
Общо предоставени заеми на несвързани лица (бележка 12)							4 489
Заем 8	1 280	2,50%	1,00%	1 280	1%	13	1 267
Заем 9	2 277	2,50%+3m Euribor	31,27%	2 277	31,27%	712	1 565
Заем 13	54	2,00%	1,00%	54	1%	1	53
Общо предоставени заеми на свързани лица (бележка 37)							2 885
Общо	8 152			8 152		778	7 374

Анализ на очакваните загуби по предоставени заеми към 31.12.2018г.

В хиляди лева	Предоставен заем към 31.12.2018г.	Лихвен процент	Вероятност от неизпълнение в %	Загуба при неизпълнение	Очаквана кредитни загуби	Дисконтирана стойност на кредитната загуба	Предоставен заем нетно
Заем 1	4 994	2,50%	1,00%	4 994	1%	50	4 944
Заем 2	975	2,50%	1,00%	975	1%	9	966
Заем 3	770	4,00%	1,00%	770	1%	7	763
Заем 4	50	2,00%	1,00%	50	1%	-	50
Заем 5	41	2,50%	1,00%	41	1%	-	41
Заем 6	13	7,00%	1,00%	13	1%	-	13
Общо предоставени заеми на несвързани лица (бележка 12)							6 777
Заем 7	1 561	2,50%	1,00%	1 561	1%	30	1 531
Заем 8	1 720	2,50%	1,00%	1 720	1%	17	1 703
Заем 9	2 241	5,50%	1,00%	2 241	1%	21	2 220
Заем 10	4	3,60%	1,00%	4	1%	-	4
Заем 11	1	3,60%	1,00%	1	1%	-	1
Общо предоставени заеми на свързани лица (бележка 37)							5 459
Общо	12 370			12 370		134	12 236

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

36. Финансови инструменти (Продължение)

Валутен риск

Експозиция към валутен риск

В някои случаи дружества в Групата осъществяват сделки, деноминирани в чуждестранна валута. Групата е изложена на валутен риск, свързан с възможни колебания в курса на чуждестранните валути. Към момента този риск се свързва с колебания в курса на щатския долар, който се използва от Групата при търговия със земеделска продукция.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. Тя провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства. Групата не изпитва недостиг на парични средства.

По-долу са договорните падежи на финансови пасиви, включително очаквани плащания на лихви, изключващи ефекта от договорности за нетиране:

31 декември 2019г.

<i>В хиляди лева</i>	Балансова стойност	Договорни парични потоци	До 6 м.	6-12 м.	1-2 г.	2-5 г.	над 5 г.
Банкови заеми	16 008	16 008	-	16 008	-	-	-
Задължения по лизинг	247	253	39	39	77	98	-
Задължения към свързани лица	172	172	172	-	-	-	-
Търговски задължения	4 120	4 120	4 120	-	-	-	-
Общо	20 547	20 553	4 331	16 047	77	98	-

31 декември 2018г.

<i>В хиляди лева</i>	Балансова стойност	Договорни парични потоци	До 6 м.	6-12 м.	1-2 г.	2-5 г.	над 5 г.
Банкови заеми	11 969	11 969	-	11 969	-	-	-
Задължения към свързани лица	579	579	579	-	-	-	-
Търговски задължения	5 745	5 745	5 745	-	-	-	-
Общо	18 293	18 293	6 324	11 969	-	-	-

Лихвен риск

Като цяло Групата няма съществени лихвоносни активи. Поради този факт приходите и оперативните парични потоци са в голяма степен независими от помените в пазарните лихвени равнища. Същевременно Групата е изложена на лихвен риск от своите банкови заеми. Те са обичайно с променлив лихвен процент, който носи лихвен риск за паричните и потоци.

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
36. Финансови инструменти (Продължение)

<i>В хиляди лева</i>	Лихвени		Безлихвени	Общо
	Фиксиран лихвен %	Променлив лихвен %		
<i>31 декември 2019г.</i>				
Вземания от свързани лица	1 320	1 565	2 149	5 034
Търговски вземания	-	-	12 311	12 311
Предоставени заеми	4 489	-	-	4 489
Парични средства и еквиваленти	-	2 383	-	2 383
Общо финансови активи	5 809	3 948	14 460	24 217
Банкови заеми	-	16 008	-	16 008
Задължения по лизинг	247	-	-	247
Търговски задължения	-	-	4 120	4 120
Задължения към свързани лица	-	-	172	172
Общо финансови пасиви	247	16 008	4 292	20 547

<i>В хиляди лева</i>	Лихвени		Безлихвени	Общо
	Фиксиран лихвен %	Променлив лихвен %		
<i>31 декември 2018г.</i>				
Вземания от свързани лица	3 239	2 220	786	6 245
Търговски вземания	-	-	20 037	20 037
Предоставени заеми	6 777	-	-	6 777
Парични средства и еквиваленти	-	6 910	-	6 910
Общо финансови активи	10 016	9 130	20 823	39 969
Банкови заеми	-	11 969	-	11 969
Търговски задължения	-	-	5 745	5 745
Задължения към свързани лица	-	-	579	579
Общо финансови пасиви	-	11 969	6 324	18 293

Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на Групата е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени. Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на активни пазари се определя чрез оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни техники и предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към датата на баланса.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, Групата очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респективно погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност. Притежаваните от Групата финансови активи и пасиви са основно краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност. Ръководството на Групата счита, че при съществуващите обстоятелства представените в баланса оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя в съответствие с методологията за оценяване, съответстваща на ниво 3 съгласно йерархията на справедливите стойности.

Справедливи стойности сравнени с балансови стойности

Справедливите стойности на финансови активи и пасиви, заедно с балансовите стойности включени в отчета за финансово състояние са както следва:

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
36. Финансови инструменти (Продължение)

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2019г.		31 декември 2018г.	
	Балансова стойност	Справедлива стойност	Балансова стойност	Справедлива стойност
Вземания от свързани лица	5 034	5 034	6 245	6 245
Търговски вземания	12 311	12 311	20 037	20 037
Предоставени заеми	4 489	4 489	6 777	6 777
Пари и парични еквиваленти	2 383	2 383	6 910	6 910
Общо активи	24 217	24 217	39 969	39 969
Задължения към свързани лица	172	172	579	579
Задължени по лизинг	247	247	-	-
Търговски задължения	4 120	4 120	5 745	5 745
Банкови заеми	16 008	16 008	11 969	11 969
Общо задължения	20 547	20 547	18 293	18 293

37. Сделки със свързани предприятия
Идентифициране на свързаните лица

За целта на изготвянето на настоящият консолидиран финансов отчет собствениците, дружествата под техен контрол, служителите на ръководни постове (ключов управленски персонал), както и близки членове на техните семейства, включително и дружества, контролирани от тях се третират като свързани лица.

Свързани лица:	Свързаност
Лука Ангелов Ангелов	Собственик на капитала
Иван Ангелов Ангелов	Собственик на капитала
Ангел Иванов Ангелов	Собственик на капитала
Георги Александров Бабев	Член на съвета на директорите
„Градус-1“ ЕООД	Дъщерно дружество
„Градус-3“ АД	Дъщерно дружество
„Милениум 2000“ ЕООД	Дъщерно дружество
„Градус-98“ АД	Дъщерно дружество
„Жюлив“ ЕООД	Дъщерно дружество
„Лора-2004“ ЕООД	Дъщерно дружество
„Голд Фарм 91“ ЕООД	Дъщерно дружество от 27.12.2019г.
„Голд Фарм 91“ ЕООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние от 10.12.2019г. до 27.12.2019г.
„Енерджи-2“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Агро Инвест-7“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Мирена“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Голд Агро-2005“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Аязмо“ АД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Мариега“ ЕООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Търговски дом“ ЕООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Волф“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Бисер Олива“ АД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
ЕТ „Градус-Иван Ангелов-55“ (заличено)	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние до 16.12.2019г.
„Екуити Инвест-1“ АД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Екуити Инвест-2“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„М.О. Стара Загора“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Бисер Дистрибушън“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Загора Ойл“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Ауто Спа Ценгър“	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Ралица 2004“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние
„Ел Джи Ауто“ ООД	Свързаност чрез лице, имащо значително влияние

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
37. Сделки със свързани предприятия (Продължение)

Възнаграждение на ключов ръководен персонал

Общата сума на начислените възнаграждения за ключов ръководен персонал са в размер на 2 378 хил. лв. (за 2018г. – 2 350 хил. лв.).

Транзакции със свързани лица

<i>В хиляди лева</i>	Вид сделка	Стойност на сделката	Общо вземания	Общо задължения
Към 31.12.2019г.				
Агро Инвест- 7 ООД	Продажби	870	896	-
Енерджи-2 ООД	Продажби	1 137	1 212	-
Енерджи-2 ООД	Предоставен заем	-	1 267	-
ЕТ Градус - Иван Ангелов – 55	Продажби	1 245	-	-
М.О. Стара Загора ООД	Предоставен заем	-	1 565	-
Бисер Олива АД	Продажби	184	25	-
Мирена ООД	Предоставен заем	-	53	-
Екуити Инвест-1 АД	Продажби	1	-	-
Екуити Инвест-2 ООД	Продажби	1	-	-
Иван Ангелов Ангелов	Продажби	157	16	-
Лука Ангелов Ангелов	Продажби	2	-	-
Агро Инвест- 7 ООД	Покупки	897	-	161
Енерджи-2 ООД	Покупки	4	-	-
ЕТ Градус - Иван Ангелов – 55	Покупки	1 901	-	-
Бисер Олива АД	Покупки	5 375	-	11
Общо салдо свързани лица извън група:			5 034	172

В това число:

Предоставени заеми	2 885	-
Търговски вземания	2 149	-
Търговски задължения	-	172

<i>В хиляди лева</i>	Вид сделка	Стойност на сделката	Общо вземания	Общо задължения
Към 31.12.2018г.				
Агро Инвест- 7 ООД	Продажби	353	99	-
Агро Инвест- 7 ООД	Предоставен заем	1 561	1 531	-
Енерджи-2 ООД	Продажби	827	472	-
Енерджи-2 ООД	Предоставен заем	1 720	1 703	-
ЕТ Градус - Иван Ангелов – 55	Продажби	1 709	126	-
М.О. Стара Загора ООД	Предоставен заем	-	2 220	-
Бисер Олива АД	Продажби	166	23	-
Мирена ООД	Продажби	46	54	-
Иван Ангелов Ангелов	Продажби	169	12	-
Стефан Петров Христов	Предоставен заем	-	4	-
Иван Тошков Тодоров	Предоставен заем	-	1	-
Агро Инвест- 7 ООД	Покупки	977	-	292
Енерджи-2 ООД	Покупки	185	-	27
ЕТ Градус - Иван Ангелов – 55	Покупки	2 769	-	245
Бисер Олива АД	Покупки	3 426	-	15
Иван Ангелов Ангелов	Покупки	16	-	-
Лука Ангелов Ангелов	Покупки	16	-	-
Общо салдо свързани лица извън група:			6 245	579

В това число:

Предоставени заеми	5 459	-
Търговски вземания	786	-
Търговски задължения	-	579

ГРАДУС АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

38. Условни задължения

Към 31.12.2019г. Групата не е предоставяла гаранции (2018г.: 80 хил.лв. за обезпечаване на задължение на Марина 2003 ЕООД към „Югозападно държавно предприятие“).

39. Събития след отчетната дата

На 11-ти март 2020г. Световната Здравна Организация обяви пандемия от корона вирус, а на 13-ти март 2020 българското правителство обяви извънредно положение в страната. Въведени бяха мерки за ограничаване на огнището на зараза, включително ограничаване на трансгранично движение на хора, работа от вкъщи, временно затваряне на училища, университети, ресторанти, кина, театри, музеи и спортни съоръжения, търговци на дребно с изключение на търговци на дребно на хранителни стоки, магазини за хранителни стоки и аптеки.

Ръководството на Групата внимателно анализира потенциалните ефекти от пандемията и ограниченията, наложени от правителството, като очаква намаление на икономическата активност и ликвидност като цяло за икономиката на страната. Групата е предприела мерки за ограничаване на ефектите от пандемията, като Ръководството счита за подходящ принципът на действащо предприятие по отношение на настоящия консолидиран финансов отчет, тъй като Групата разполага с достатъчно ликвидни ресурси за да продължи дейността си в обозримо бъдеще.

Няма други съществени събития възникнали след 31 декември 2019 г., които да изискват допълнителни корекции и/или оповестявания в настоящия консолидиран финансов отчет.